

Arvoisa kansanedustaja, hyvä juhlaväki!

Tervetuloa Savonlinnan Taidelukio 50 vuotta -juhlaan.

Lähtölaukauksena Taidelukion perustamiselle toimi Suomen Kasvatusopillisen Yhdistyksen toiminnanjohtaja Kyösti Skytän tekemä ehdotus kuvataidepainotteisen erikoislukion perustamisesta jonnekin päin Suomea. Elettiin vuotta 1965. Tätä ajatusta kehittelemään asetettiin professori Martti Ruudun johtama taidelukiotoimikunta. Toimikunnan työn edetessä mahdollisesti perustettavan koulun sijaintipaikaksi haarukoitui Savonlinna, jossa oli näet sopiva koulutalo jo valmiina.

Tässä vaiheessa perustettiin Savonlinnan Taidelukion kannatusyhdistys. Puheenjohtajana toimi professori Ruutu ja varapuheenjohtajana kaupunginjohtaja Virtanen. Tässä vaiheessa kalenteri näytti marraskuuta 1966. Yhdistys asetti tavoitteekseen koulutyön aloittamisen seuraavasta syksystä 1967 alkaen.

Hyvin kävi. Valtioneuvosto heltyi antamaan haetun luvan kannatusyhdistykselle ja Savonlinnaan saatiin perustaa kolmiluokkainen yhteislukio, jonka tehtävänä oli antaa normaalin lukiokoulutuksen lisäksi taidekasvatusta.

Opetus pyörähti käyntiin syyskuun alussa 1967. Koulutalona toimi tyhjäksi jäänyt Lyseon rakennus, eli nykyisen kaupungintalon vanhin osa. Suomen ja Pohjoismaiden ensimmäinen erikoislukio oli nyt täyttä totta.

Ensimmäisenä lukuvuonna koulun pyrki 111 nuorta, joista 60 valittiin opiskelijoiksi. Heitä tuli ympäri maata, joten Taidelukio osoitti valtakunnallisen luonteensa saman tien. Rehtorina toimi kuvaamataidon opettaja Pertti Pulkkinen, jonka tehtäväksi jäi toteuttaa kaikki taidelukiotoimikunnan linjaukset. Työn tukena toimi professori Ruudun johtama johtokunta, talkoohenkiset opettajat ja innostuneet opiskelijat.

Savonlinnan Taidelukio onnistui tässä pioneerityössä niin hyvin, että Kouluhallitus edisti vastaavien lukioiden perustamista. Esim. Taidelukion sisarkouluksi perustettiin Kuopion Musiikkilukio jo heti seuraavana vuonna. Haastetta toiminnalle toi se, että todistuksenanto-oikeus, oikeus ylimääräiseen valtionapuun ja oikeus poiketa sen ajan tuntijakopäätöksistä olivat voimassa aina vuoden kerrallaan.

Vuoden 1979 alusta koulutuksen järjestäjänä on toiminut Savonlinnan kaupunki. Toiminnan taloudellinen pohja vakiintui. Kaupungin poliittinen- ja viranhaltijajohto ottivat kiitettävästi huomioon erikoislukion tarpeet ja tämä on jatkunut samalla hyvällä tasolla siitä lähtien.

Samaisena vuonna kuvataiteen erityistehtävän rinnalle perustettiin musiikkilinja ja siitä lähtien olemmekin toimineet valtakunnallisena kuvataide- ja musiikkilukiona. Savonlinnan Taidelukio on ainoa lukio maassamme, jossa nämä taidemuodot ovat rinta rinnan taidekasvatusta toteuttamassa.

Koulun toiminta siirtyi nykyiselle paikalleen eli Sotilaspojankadulle syyslukukauden 1983 alusta. Neljä vuotta myöhemmin valmistui Savonlinnan musiikkiopiston toimitalo. Sinne saatiin Taidelukiota varten moderni ateljee ja grafiikan opetustilat. Vuonna 1994 toimitilaperheemme laajeni ns. sovelletun taiteen talolla eli Sotilaspojankadun suuntaisesti sijaitsevalla puutalolla. Lukiota pidettiin ns. kolmisarjaisena lukiona opiskelijamäärän ollessa n. 270.

Rehtori Pertti Pulkkinen siirtyi muihin tehtäviin lukuvuoden 1977-78 päätteeksi ja hänen työnsä jatkajaksi valittiin filosofian maisteri Maunu Paajanen, joka hoiti tehtävää heinäkuun loppuun 1997. Hänen jälkeensä rehtoriksi valittiin taiteen maisteri Riitta Moisander. Riitta ohjasti taikkarilaivaa lokakuun loppuun 2005. Sen jälkeen olen saanut toimia tämän loisteliaan oppilaitoksen rehtorina.

Nykyisin Taidelukion palkanmaksun piirissä on 57 opettajaa. Henkilötyövuosina laskettuna meitä on 28. Opiskelijamäärä on tällä hetkellä 264. Olemme juuri sopivan kokoinen lukio, erikoislukioksi itse asiassa aika iso. Jatkossakin tällaisia kahden erityistehtävän lukioita on maassa vain kolme. Lisäksi olemme painottaneet opetuksessamme teatteri-ilmaisua ja perustaneet Taikkarin teatterin. Sen tehtävän on ennen kaikkea eheyttää yleislukioaineiden sekä taidelinjojen antamaa opetusta. Tätä painostus hyödyntää parhaimmillaan n. 40% ikäluokasta. Valmistuvien ylioppilaiden kurssikertymästä noin kolmannen on taidekasvatuksen kursseja eli sen osuus on pysynyt vuosien saatossa käytännössä ennallaan.

Hyvä juhlaväki. Otimme pienoisen riskin järjestäessämme tämän juhlan juuri tähän hetkeen. Nimittäin toukokuussa 2017 OKM julkisti lukion erityistehtävähaun. Mikä tahansa koulutuksen järjestäjä saattoi siis hakea lukiokoulutuksen erityistehtävää. Savonlinnan kaupunkikin haki Taidelukiolle erityistehtävää kuvataiteessa ja musiikissa. Vastaavia hakemuksia tuli yhteensä 131 kappaletta.

Koulutuksen arviointineuvosto (KARVI) suoritti objektiivisen arvioinnin hakemuksista. Sen jälkeen Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama virkamiesryhmä päätyi esittämään erityistehtäviä osalle koulutuksen järjestäjiä. Lopuksi opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn—Laasonen päätti erityistehtävät.

Taas Savonlinnalle kävi hyvin. Savonlinnan Taidelukiolle myönnettiin erityistehtävät kuvataiteessa ja musiikissa. Savonlinnan Taidelukion kuvataidelukiolla ja

musiikkilukiolla todettiin olevan erinomaiset edellytykset jatkossakin toteuttaa näitä erityistehtäviä. Olemme todella harvalukuisessa joukossa, nykyisistä kuvataidelukioista tähän erinomaiset edellytykset –kategoriaan pääsi vain kolme kuvataidelukiota ja 7 musiikkilukiota.

Lisäksi ylimääräisen valtionosuuden piirissä olevien opiskelijoiden määrää korotettiin 60 opiskelijalla. Nyt rahoituksen maksimimääräksi on rajattu 280 opiskelijaa ja se on juuri sopiva määrä.

Kaiken tämän lisäksi Savonlinnan Taidelukion kuvataidelukio nimettiin valtakunnalliseksi kehittäjälukioksi ja näissä em. arvioinneissa se nostettiin jopa maan parhaaksi kuvataidelukoksi. Tällaisia kehittäjälukioita nimettiin vain 11. Vain kolme näistä on pääkaupunkiseudun ulkopuolella, Savonlinnan Taidelukio, Kastellin urheilulukio Oulussa ja Kaustisen musiikkilukio.

Kuten me kaikki varmuudella tiedämme, kaikki tämä suitsutus, joka näissä Koulutuksen arviointineuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön asiakirjoista on luettavissa, ei olisi mahdollista ilman erinomaisen osaavaa ja sitoutunutta henkilökuntaa. Haluankin Taidelukio puolesta kiittää Teitä kaikkia, jotka olette omalla esimerkillänne ja osaamisellanne kasvattaneet ja opettaneet täällä opiskelleita. Olen itse saanut ihailia tätä jo runsaan 12 vuoden ajan. Rehtorilla ei voisi olla töissä Teitä parempaa porukkaa.

Erityiskiitos kuuluu myös opiskelijoillemme. En tiedä, mistä se henki ja yhteisöllisyys aina tulee, mutta joka vuosi me olemme osanneet jotakin sellaista, josta syntyy vahva yhteisöllisyys. Suorastaan pysäyttävä oli se plakaatti syksyllä 2005, jolla uudet opiskelijat toivotettiin tervetulleiksi uuteen kouluun, ”tervetuloa kotiin”. Haluankin kiittää täällä opiskelleita siitä mutkattomasta ja kitkattomasta yhteistyöstä, jota aikananne olette toteuttaneet. Teistä on ollut helppo olla ylpeä. Hienoa sakkia.

Haluan myös lämpimästi kiittää kaikkia yhteistyökumppaneitamme. Haluan myös kiittää lämpimästi Savonlinnan kaupunkia koulutuksen järjestämisestä ja siitä laajasta tuesta ja ymmärryksestä, jota tällainen erikoislukio vaatii.

Toivotan vielä Teidän kaikki tervetulleeksi tähän juhlaan. Tervetuloa kotiin!